

سُورَةُ الْجَاثِيَةِ ﴿٤٥﴾ CÂSİYE SÛRESİ

Bu sûre-i celile Mekke'de nâzil olmuş. 37 âyet, 488 kelime, 2191 harften ibarettir. Câsiye; diz üzerine oturmaya deniliyor.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْ ط 1-

Yine evvelki sûrelerde geçtiği gibi Müteşabihat-i Kur'aniyedir. Bunun manasını Âllâh-û Rasûlûllah bilir. Sonra gelen müfessirler bazı teviller yapmışlar. Önceki müfessirler muhib ile mahbubun arasında bir şifre gibidir demişler.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ 2-

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ Bu kitabın tenzili, gönderilişi bilsinler مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ Âllâh-û Teâlâ'dan nâzil olmuştur. Mülkünde galip hâkîm olan, her şeyi yerli yerine hakeden, Âllâh'tan nâzil olmuştur.

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ 3-

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ Muhakkak göklerin halkında, yerlerin halkedilişinde Âllâh-û Teâlâ'nın vahdaniyet ve kudretine delâlet ediyor. Mü'minler için birçok âyetler vardır.

وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ 4-

وَفِي خَلْقِكُمْ Ve sizin yaratılışınızda, (hâlden hâle tahvilinizde.)
وَمَا يَبُتُّ مِنْ دَابَّةٍ Yeryüzünde olan muhtelif hayvanların yaratılı-
şında, آيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ kesin olarak imân edenler için, nice ibret
verici işaretler, âyetler vardır.

(İnsanın meniden başlayarak kan pıhtısına, bir çiğnem ete ve nihayet insan sûretine dönüşmesine kadar yaratılışının her saf-
hasında, Âllâh'ın kudretine ve birliğine delâlet eden ibret verici
incelikler vardır. Bu deliller her canlıda mevcuttur.)

وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ 5-

وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ Ve gece ile gündüzün ihtilâfı (birbiri ar-
dınca gidip gelmesinde, karanlık ve aydınlığında) وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ
السَّمَاءِ ve Âllâh-û Teâlâ'nın gökten rızka (sebeplenen
yağmur) inzaliyle yeri, فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ölümünden sonra
yeri diriltmesinde, وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ ve rüzgârları değişik yönlerden
estirmesinde, آيَاتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ Âllâh-û Teâlâ'nın kudretini akıl
eden bir kavim için delâletler vardır.

Âllâh'ın gökten indirdiği rızık, yağmurdur. Çünkü yağmur rızık-
nın sebebidir.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ 6-

Ey Habibim Ekmelerrusûl Sallâllâhû Aleyhivesellem, تَلِكْ bu beyân edilen deliller, أَيَاتُ اللَّهِ, Âllâh-û Teâlâ'nın azamet-i kudretine dâir olan hüccetlerdir. نَتْلُوهَا عَلَيْكَ Sana bunları okuyor, bildiriyoruz بِالْحَقِّ hak ve hakikatle anlasınlar. وَأَيَاتِهِ Artık onlar, Âllâh-û Teâlâ'nın sözü olan Kur'an âyetlerine inanmadıktan sonra, hangi söze inanırlar?

وَيَلِّ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ 7-

Her yalana, günâha dadanan kimsenin vay haline!

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَان لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ 8-
بِعَذَابِ أَلِيمٍ

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَان لَمْ يَسْمَعْهَا Kendisine tilavet olunan âyetleri işittikten sonra işitmemiş gibi, O'na imândan istikbar ederek, büyüklük taslıyor. Küfründe ısrar ediyor. فَبَشِّرْهُ بِعَذَابِ أَلِيمٍ Ey Habibim Ekmelerrusûl Sallâllâhû Aleyhivesellem, onları azab-ı elim ile tebşir et.

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ 9-

وَإِذَا عَلِمَ Ne zamanki bu müstekbir olan büyüklük taslayanlar, مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا âyetlerimizden bir şey öğrendiği, muttali olduğu zaman أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ onu istihza, alay konusu eder. إِشْتِهَ إِشْتِهَ İşte onlar için, zelil edici bir azab vardır.

مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمَ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ 10-
دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ أَلِيمٍ 11

Cehennem onların peşindedir. Öyle bir cehennem ki كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا وَلَا يَأْتِيهِمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ. kazandıkları (mal ve evlat) ne de Allah'tan gayrı edindikleri dostlar da onlara hiçbir fayda vermez. kendilerine mabûd ittihaz ettiklerinin de kendilerine hiçbir faydası yoktur. Onlar için (ahirette) pek büyük bir azab vardır.

هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ أَلِيمٍ 11

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ 11 Bu Kur'an, bir hidâyettir. Rablerinin âyetlerini inkâr edenlere gelince, onlara şiddetli bir azap vardır.

اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ 12 فَذُرُّوا شُكْرًا

Allah (O'dur ki) içinde (bindiğiniz) gemiler emriyle seyir ediyor. Allah'ın emriyle gemiler su denizinde, uçaklar da hava denizinde seyir ediyor. Ve siz de fazlından (maışetinizi) dileyesiniz diye, rızkı aramanız için, su ve hava denizi size müsaahhar kılmıştır. Umulur ki şükredersiniz.

وَسَخَّرَ لَكُمْ مَافِي السَّمَوَاتِ وَمَافِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ 13 لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

Göklere ve yerde ne varsa hepsini, tarafından (salah ve menfaatiniz için)

size teşhir etti, boyun eğdirmiştir. **إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ** Şüphe yok ki bunda (bu teşhirde) tefekkür edecek bir kavim için, (Âllâh-û Teâlâ'nın vahdaniyet ve kudretine) delâlet eden âyet, ibn retler vardır.

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ 14-

قُلْ Ey Habibim Ekmelerresul Sallâllâhû Aleyhivesellem, söyle **يَغْفِرُوا** Affetsinler, birdenbire ceza vermesinler. **لِلَّذِينَ آمَنُوا** imân eden Müminlere. **لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ** Âllâh'ın eyyamı olan kıyâmet gününe imân etmeyenlere, hemen ceza vermesinler. **لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ** Tâ ki Âllâh-û Teâlâ cezalandırsın bir kavmi yaptığı amellerle. Yaptığı amellerin cezasını versin diye, O'na bırakın. Âllâh'ın herkesi yaptığına göre cezalandırması içindir.

Buna göre inkâr edenlerin inkârlarında direnmeleri, daha da ileri giderek olaylardan korkmamaları, daha ileri giderek inananlara işkence yaparak onları rahatsız etmeleri, onların yaptıklarının karşılıksız kalacağı anlamına gelmez. Onun için Mü'minlerin, onlara karşı aldırış etmemeleri ve affetmeleri istenmiştir. Mekke-i Mükerreme'de harp ile emir olunmamıştır.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ 15-

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ Kim sâlih bir amel, iyi iş yaparsa faydası kendinedir. Ve kim de kötülük yaparsa zararı, yine kendinedir. **ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ** Sonra hepiniz, Rabbinize yani emrine rücû edeceksiniz.

وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنْ -16
الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

Emrediyor Hâlik-i Kâinat, Habibi-
ne tesellidir. Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, peygamberler-
den yalnız sen değilsin ki kavminden isyan gören, diğer peygam-
berler de birçok ezâ ve cefâlar çekmişlerdir. Onun için müteessir
olma. Ben Azimüşşân, onlardan intikam alacağım. Biz Azimüşşân,
İsrailoğullarına gönderdik Kitab-ı Tevrat'ı. وَالْحُكْمَ Hüküm verdik,
وَالنُّبُوَّةَ peygamberlik verdik. وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ Onları güzel,
pak rızıklarla rızıklandırdık, besledik. وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ Onla-
rı zamanındaki bazı kavimlere üstün kıldık. Zamanlarının seçkin
topluluğu olmuşlardı. Böyle olduğu halde yine küfre girdiler.

وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ -17
بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

Biz, onlara din emrinde de verdik.
وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ Açık deliller, mucizeler verdik. فَمَا اخْتَلَفُوا Onlar ihtilaf
etmediler. إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ BĞYًا Bَيْنَهُمْ Onlara ilim ve
malûmat geldikten sonra ihtilafa başladılar. Haset üzerine Tev-
rat'ı tahrif ettiler. إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ Muhakkak ey
Habibim, senin Rabbin! Onların arasında hükmünü icra edecektir,
(kıyâmet gününde.) فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ Ayrılığa düştükleri hu-
suslar hakkında, kıyâmet günü aralarında hüküm verecektir.

İsrailoğullarına helâl haram konuları, Rasûl-û Ekrem Sallâ-
lâhû Aleyhivesellem'in Peygamberliği bildirilmiş, mucizeler göste-

rilmiş ama özellikle Rasûl-û Ekrem'in risaleti konusunda, araların-
da düşmanlık belirmiş. Ve başkanlık hırslarından dolayı, ayrılığa
düşmüşlerdi.

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا
يَعْلَمُونَ

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ Sonra seni de din emirlerinden bir şeri-
at üstüne memur kıldık. مِّنَ الْأَمْرِ Din emrinde, bu şeriati sana
verdık. فَاتَّبِعْهَا Sen şeriatına tâbi ol. لَا يَعْلَمُونَ Sen ona uy. Bunu bilmeyenlerin hevâ ve hevesâtına, isteklerine
uyma.

Kureyş ileri gelenleri, Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesel-
lem'i devamlı olarak atalarının dinine dönmeye çağırıyor ve bunda
ısrar ediyorlardı. Âyet-i kerime, uyulacak dinin İslâm olduğunu ve
başka isteklere kapılmamak gerektiğini hatırlatmaktadır.

إِنَّهُمْ لَن يَغْنُؤُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

إِنَّهُمْ Onlar لَن يَغْنُؤُوا ignâ etmez, sana hiçbir fayda veremezler.
عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا Onlar seni sevse sevmese, aslında sana onların
hiçbir faydası yoktur. Azab-ı İlâhi zuhur ederse onlar, seni halas
edemeyecekler. Öyleyse ey Habibim, sen dinin icabını yap. Onla-
rın hevâ ve hevâsatına uyma. بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ Doğrusu zalim müşrikler, batıl dinlerinde birbirlerinin dostlarıdır.
وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ Âllâh da takvâ sahiplerinin dostudur. Mütteki olan
Müminler, Âllâh'ın dostudur.

هَذَا بَصَائِرٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ -20

هَذَا Bu Kur'an, بَصَائِرٌ insanlar için kalp gözleridir. لِلنَّاسِ İnsanlara hak ve hakikati bildirir. وَهُدًى Bu Kur'an, dalâletten hidâyettir. وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ Âllâh'tan rahmettir. İnanan bir kavim, toplum için yakın sahipleri için, hidâyet ve rahmettir.

Kur'an, insanların kalp gözlerini açan bir nurdur.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ -21

أَمْ حَسِبَ Öyle mi zannederler. Zannetmesinler! الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ Kötü ameller kazananları, küfür ve isyandakileri أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ inanıp iyi ameller işleyen kimselerle bir mi tutacağımızı sandılar. وَمَمَاتُهُمْ Dünya hayatlarında olduğu gibi, öldükten sonra ahiret hayatlarında da aynı, bir olacaklarını mı zannederler? سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ Ne fenadır onların bu düşünceleri, ne kötü hüküm veriyorlar.

Kâfirler dünyadaki refahlarına rağmen ahirette azaba uğrayacaklar, Mü'minlerde iyi davranışlarının karşılığında saadete ereceklerdir.

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ -22
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

Âllâh-û Teâlâ, gökleri ve yeri hakla halketti. Tâ ki her nefis (hayır ve şer) kazancıyla cezalansın, kazancına göre karşılık görsün. Onlar asla haksızlığa uğramazlar.

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوِيَهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ -23
 وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا
 تَذَكَّرُونَ

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوِيَهُ Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhive-
 sellem, birtakım insanlar ki gördün mü o kimsenin halini ki (kötü
 huylarını) hevâ ve hevesini ilâh edinmiştir. Hidayete tabi olaca-
 ğına, hevâsına tabi olmuş. وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ Bir ilim üzerine
 Âllâh-û Teâlâ da kendisini şaşırtmış. وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ Böylelerin
 nin kulaklarını Âllâh-û Teâlâ kapatmıştır görmüyor. وَقَلْبِهِ Cenâb-ı
 Hak kalbini de mühürlemiş. وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً Gözünün üsü-
 tüne de perde çekilmiş görmüyor. İlim var, göz var, kulak var, kalp
 var, bununla beraber yine dalâlete gidiyor. فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ
 Şimdi onu, Âllâh'tan başka kim doğru yola eriştirebilir. أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
 Halâ ibret almayacak mısınız?

Arap müşrikleri taşa, altına ve gümüşe taparlardı. Taptıkları şeyin daha güzelini buldukları vakit evvelkisini kırar, sonrakini mâbud edinirlerdi.

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا
 لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا (Dirilmeyi inkâr ederler,) hayat
 ancak bu dünyada yaşadığımızdır. نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ
 (Kimimiz) ölürüz, (kimimiz) yaşarız, bizi ancak zaman helâk eder.
 وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ Hâlbuki bu hususta hiçbir bilgileri yok-
 tur. إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ Onlar sadece zann ediyorlar.

Dirilmeyi, ahiret hayatını inkâr eden dehriler, ölümü "dehr" denen sürekli zamana veya tabiata bağlayarak, onun dışında ve üstünde hakiki müessiri, Âllâh'ı tanımadıklarını ifade ederler. Buna göre ölümü, gece ve gündüz hazırlar. Ruhları alan bir ölüm meleği yoktur. Bütün olaylar zamana dayandırılır. Ama onlar bu inancı beslerken, zandan başka hiçbir delile sahip değillerdir.

وَإِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّوَابًا بَابًا ۖ وَإِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ 25

وَإِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ Ne zamanki onlara okundu, tebliğ olundu bu münkirlere آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ vâzih olan âyetler, مَّا "Doğru sözlü iseniz babalarımızı getirin" derler, başka delilleri yoktur.

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۗ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ 26

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ Ey Habibim onlara de ki; "Âllâh-û Teâlâ, kuvvet-i kudreti ile sizi (ana rahminde) diriltir. ثُمَّ يُمِيتُكُمْ Sonra eceliniz geldiği zaman öldürür. ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ Sonra şüphe götürmeyen kıyâmet gününde hepinizi bir araya toplayacak. لَا رَيْبَ Bunda hiç şek ve şüphe yok. Öyleyse akli başında olan o gün için, tevbe ve istiğfar eder. وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ Fakat insanların çoğu bunu tasavvur etmiyor, anlamıyor, bilmezler.

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُحْسِرُ الْمُبْطِلُونَ 27

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ Göklerin ve yerin mülkü, Âllâh-û Teâlâ'nındır. وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ Saatın geleceği, (kıyâmetin kopa-

çağı) gün **يَوْمَئِذٍ يُحَسِّرُ** işte o (kıyâmet) günü, hüsrana uğrayacağı gün zuhur eder. **الْمُبِطُلُونَ** Bâtıla sapanlar, kâfir-i münâfıkların hasareti, küfürlerinin cezası meydana çıkar.

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ 28-

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, o gün her ümmeti (hüküm ve kazayı gözleyerek) diz üzerine çökmüş görürsün. (Tahammülü kalmamış, oturmaya dizüstüne çöker.) **كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا** Her ümmet, kendi kitabına (amel defterine) çağırılır. (Ve denilir ki) **الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ** ey insanlar! Bugün (dünyada) işlediğiniz amellerinizle cezalandırılacaksınız.

Her dinin bağlıları Âllâh'ın huzuruna toplanacak ve davranışlarının yazıldığı 'amel defterleri' kendilerine verilmek üzere çağırılacak, ayrıca yaptıklarının karşılığı da verilecektir.

هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ 29-

هَذَا كِتَابُنَا Bu bizim yazdığımız kitaptır. Bizim emrimizle muhafaza meleklerinin yazdığı kitaptır. **يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ** Hak ve hakikatle sizin evvelki ahvâlinizi beyân ediyor. **إِنَّا** Biz Azimüşşân, **نَسْتَنْسِخُ** meleklerle yazdırırız, tespit ederdik. **مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ** Sizin dünyada yaptığınız amelleri, melekler vasıtasıyla tespit ederdik. İşte bugün yaptıklarınızın cezasını göreceksiniz.

Amel defterini yazan melekler, insan davranışlarını baştan

sona kaydederler. Yazılan bu ameller, insanın aleyhine şahadet edeceklerdir.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ -30
هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ

Onlar ki Âllâh-û Rasûlullah'a, Kur'an'a imân etmişler ve وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ imânını âmâl-i salihâ ile de takviye etmişler. Âllâh-û Teâlâ o kimseleri rahmetine kabûl eder. (Cennetine koyacaktır.) ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ Fevz-i azim olan apaçık kurtuluş budur.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ -31
قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

Ama inkâr eden, kâfir olanlara gelince. أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ Size âyetlerimiz tilavet olunmuyor muydu? فَاسْتَكْبَرْتُمْ Fakat ona imândan istikbar ettiniz, büyüklenirdiniz. Suçlu, mücrim bir kavim olmuştunuz. Bugün de bu cezayı çekeceksiniz.

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَنْدِرُ مَا -32
السَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُصْتَبِقِينَ

Ne zaman Âllâh-û Teâlâ'nın, size va'di haktır? Kiyâmet gününde şüphe yoktur dendiği zaman. وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَنْدِرُ مَا السَّاعَةُ Kiyâmet gününde asla şüphe yoktur dendiği zaman. "Kiyâmetin ne olduğunu bilmiyoruz"

derdiniz. "Ancak bir takım tahminlerde bulunuyoruz, onun hakkında kesin bir bilgi elde etmiş değiliz" demiştiniz.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ-33

Onlara işledikleri amellerin kötülükleri zahir oluyor. **وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ** Dünyada imân etmedikleri, alay ettikleri şeyin azabı onları ihata edecektir. Kâfirlerin işledikleri ahirette açığa çıkacak, alaya aldıkları azap gerçeği, kendilerini kuşatacak ve mahvedecektir.

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِيكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوِيكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ

Ve onlara; "Bu gününüze kavuşmayı siz nasıl unutmuşsanız, biz de sizi bugün böylece azapta unutacağız. Karargâhınız cehennemdir ve sizi kurtaracak yardımcıları da yoktur!" denilecek.

ذَلِكُمْ بِأَنَّكُمْ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُؤًا وَغَرَّتْكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

Bu azap size şu sebeptendir ki Âllâh'ın âyetlerini (hakikatini düşünmedikten maadâ) alaya aldınız ve istihza ettiniz. **وَأَغْرَتَكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا** Dünya hayatının gururu, sizi aldattı. (Ondan başka hayat olmaz sandınız.) **فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ** Artık onlar bugün (ve bugünden sonra ebediyen) ateşten çıkarılmayacaklar ve kendilerinden özür de aranılmayacak.

Azabı hak edenler Kur'an-ı Kerim'i alaya alıyorlar, ahiret hayatını kabûl etmiyorlardı. Artık bu durumda tevbe ve itâatin faydası dokunmayacaktır.

فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ -36

Hamd-û senâ Âllâh'a mahsustur. Bütün kâinatın sahibidir.

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ -37

فِي السَّمَوَاتِ Azamet, büyüklük O'na mahsustur. وَهُوَ Göklerde ve yerde büyüklük, azamet O'na aittir. وَالْأَرْضِ Azizdir, galibin galibi, mağlup olmayan galip O'dur. Hâkîmdir. Her şeyi yerli yerine halletmiştir. Hükmünde sahip, mâlik O'dur. O halde hamd ve tekbirle, Âllâh'a karşı kulluk vazifesiyle O'nun yüceliği ifade edilmelidir.

